

Mocsokvermek

Elfogult sorok
az Arbatról

A nézőt nem szabad kifárasztani — mondta volt valamely nagy színházi ember (talán éppen Piscator?). Nos, Ruszt József — aki leírta, hogy a Szegeden színre vitt Ribakov-regény, Az Arbat gyermekei színpada piscatori színpad, molliére-i és majakovszkiji elemekkel — gátlástalanul kifárasztja nézőit. A magam részéről: hálás vagyok érte.

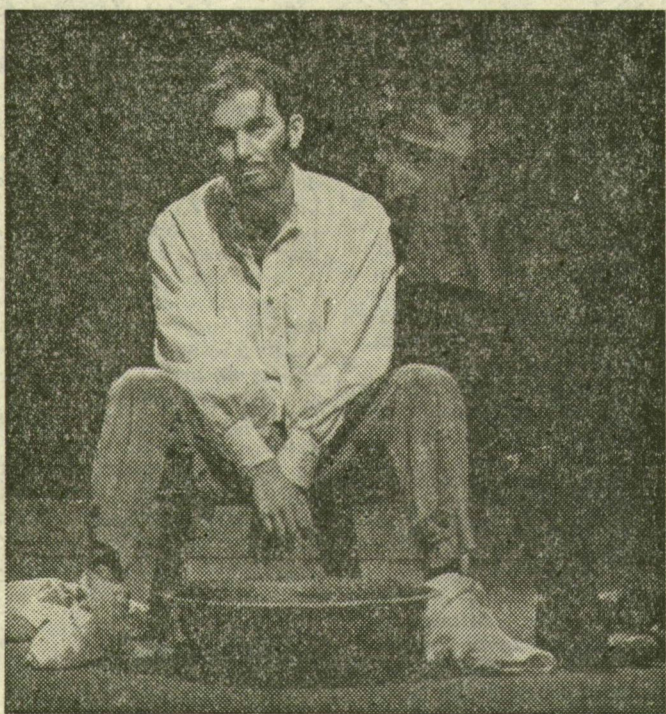
Azt gondolom, Ruszt rettentő rizikót vállalt az Arbat-adaptációval. Kiemelem a szót: színházi kockázatot, művészi rizikót. Az dől el e színi mű és a közönség találkozásakor (többek között, ám minden ilyen találkozásakor ez a leglényegesebb), hogy *nevők vagyunk-e a sajátosan Ruszt-féle beszéd-módra*. Mert a témára, a politikumra — igen; ez nem kérdéses, hiszen abban a helyzetben vagyunk, hogy Piscatorral, Napóleonnal, Voltairrel együtt muszáj mondanunk: „*a mi sorsunk a politika*”. (A magyar színházi élet egyik legkonokabb, örökké a magáét mondó egyénisége, Ruszt József is ezen a véleményen van.)

Mintha a tétet, a saját kockázatát szándékosan növelni merészkednék a rendező — nem könnyíti meg, hogy szót értsük ebben a politikai színházban. Ám erősen bizakodik ráhangolt-ságunkban. Abban, hogy ez a kitalációmentes — csakis az egyetemes színházművészet hagyományai-ból építkező, de építésmódját tekintve igencsak egyedi —, mesterkélt, a színház természete szerint való előadás érzékenyen érint bennünket.

Miért? Engedtessek meg, egy merőben szubjektív, tehát elfogult és az igazmondást egyáltalán nem vindikáló „hatáselemzés”, egyfajta válasz erre a mi-értre.

Ruszt nagyon tudja (gondolom, még Molliére-től), hogy mindenfajta vásári bohóckodások, mindenféle harlekinok, és maszkosok előfordulása a színpadon azt sugallja a nézőnek: *ez itt csak játék!* Am a saját elképesztő következetességű színházában igencsak jól kitalálta azt a trükköt is, hogy ez a félreérthetetlen múltba utalás, a „csak eljártunk nektek, hogy volt régen” — attitűd miként rántja kikerülhetetlenül, a saját aktuális jelenébe a tisztelt publikumot.

Alkorkor mi itten a rizikó? Vagy kitaláltam, vagy nem, egyelőre azt gondolom: a ráhangoltságunk többféle természetű. Az egyiké olyan, hogy — egészen friss tapasztalatok alapján — eleve idegesíti, ha ebben a témában bohócságokra vetemedik valaki. A múlttól nevetve szabadulni képtelen ember megérthető, jogos ingerültsége ez; tömegsírakat, hullahalmazokat, s zserje e kelet-európai tájakon a szabadságnélküliség embertelen gyötrelmeit képes magában — sajnos, élményszerűen — fölidézni, s kiált: *ne tessék engem nevetetni!* A másikunk ráhangoltsága — talán — olyan, hogy képes beleesni a ruszti csapdába: a farizeus beszédmóddal együtthaladva világosan érzékelni: *dehogyan a múltból van itt szó, emberek!* Verre megy ez a játék, mert a mi mai életünk legsúlyosabb kérdéseit sulykolja, rád-

Szásza Pankrátó v. Szervét Tibor

kényszeríti a végiggondolást — mint egy valódi színház. A rizikó tehát az, hogy a néző hagyja-e magát egy politikai színház művészi eszközeitől befolyásoltatni; avagy olyannyira közelinek tudja, a bőrén érzi azt a félmúltat, amelyre a *játék* utal a maga Molliére-i és majakovszkiji elemeivel, hogy fölháborodva utasítja el a trivializálást. A fájdalmas bohóckodást is.

Csak hogy így egyszers- mint — gondolom én — „elmegy mellette” az előadás legaktuálisabb politikuma. Amit pedig ez a színház merészen, ha tesszik, bátorsággal — bár hagyományos, már birtokba vett, mindannyiunknak ismerős eszközökkel — vállal. Egy szó, mint száz: nekem a megválasztott játékeszközök — a térszer- vezéstől, a legalább három- féle harlekinektől, a Lenin- bábútól kezdve, az expresz- szionista plakátszerű képe- ken, a hordósónók-karika- túra Sztálin-figurán át a szupernaturalista jelenete- kig, a kisfiú-szimbolumig, az öröklemcses-szemű Sztá- lin-szoborportréig, a háttér- ikonostáz változásait, a megint telitalálatos zenéket és nem-tudom-felsorolni-mit is beleértve — minden játékeszköz együtt, vagyis maga az előadás: döbbenet magamraébredést jelentett. Fizikai kínokat indukált a ráismerés a legszigorúbban vett — keddi — jelenünkre.

Tetszenek ismerni a — finoman szólva — kényel- metlen helyzetet, amikor az ember képebe vágják, most is, te is benne vagy. Nyakig — és ez a te hibád is! Mi történik a mi napja- inkban? Felfedjük a bűn- ket, egyfolytában. A csömö- rig, mind, amiről hallgat- tunk, mert féltünk. Elha- tároljuk magunkat. És fé- lünk, egyfolytában a csö- mörig, mert a bűn, Sztálin, meg amit jelent — a miénk. Sztálin „magyar hős”, ahogy Ruszt mondja. És ez a „regionális internaciona- lizmus” eleven — mondja a képünkbe Ruszt színháza. És a nézőtérén szenved az ember, mert *tényleg*... És eluralkodik a rezignáltság: lehet itt egyáltalán tenni valamit? Kimászni? Vagy csak mászni, egyik mocsok- veremből a másikba!? Fé- lünk és fölháborodunk, mert mindez szándékunk és aka- ratunk ellen való, mégis:

történik. Hát hogy megy ez? Hogy ez a Sztálin, az- tán meg apró utódai rend- re odakopirozhatják magu- kat Lenin mellé? Machia- velli mellé? Hogy van az, hogy le vesszük onnan (lásd a műsorfűzet fotóját 1956- ból), de a helye nem sokáig marad üresen? Mi meg itt hisztériát kapunk, és üvölt- jük *Varjával*, hogy elegünk van! És ebből az előadás szökefűrtös kisgyereke, a darabvégi ruszti biztatás, a Romain Roland-é hogy: *Eljő majd az idő, meg a Piscator biztatása sem ké- pes kimenteni bennünket*. Pillanatnyilag. Bárha tud- juk, mint mindenki, akinek van életőstőze: *azt a leg- könnyebb mondani, hogy* *elegem van...*

A helyzet méltatlan. Arra a szerencsétlenségre utalok, hogy a második nekifutásra sem sikerült semmit méltá- nyolni az ismét *figyelmé- zett együtt* összefonód- dott színészi karnak a tel- jesítményéből. Úgy tetszik nincs más mód, legyen „harmadik mise”. Előlegbe annyit: Szervét Tibor fel- tűnően erőteljes művészi jelenléte meghatározó ab- ban a hatásmechanizmus- ban, amely kiváltja a fon- tebb leírni megkísérelt él- ményt. (Az Arbat gyerme- kei című kisszínházi elő- adásról január 9-i lapszá- munkban közöltük az első recenziót.)

Sulyok Erzsébet

Giday Kálmán halálára

Pénteken helyezik makói földben végső nyugalomra Giday Kálmán várostörté- nést, iskola- és kollégium- igazgatót.

Fényeslitkén született 1919. április 3-án pedagóguscsa- ládban. A debreceni refor- mátus gimnáziumban éret- ségizett (1938), majd az ot- tani egyetem történelem- földrajz szakán szerzett diplomát (1942). A földrajz tanszék gyakornoka volt másodéves korától. 1943-tól a makói Csanád Vezér Gim- názium tanára lett. Meg- szervezője és első igazgató- ja volt a József Attila népi kollégiumnak (1946–48). 1948-tól Szegeden, a Dugo- nics gimnázium, 1949-től az építőipari technikum taná- ra, majd igazgatója volt (1953–55). 1955-ben Buda- pestre került, 1957 és 1980 között a fővárosi Arany Já- nos Általános Iskola és Gimnázium kollégiumának volt a tanára, később igaz- gatóhelyettese. Négy évtize- dig volt szegedi lakos, itt érte a hirtelen halál de- cember 27-én.

Földrajzosa indult (Deb- recen földrajza a 19. század

Tisztatáj — tiszta táj?

„Helyi dolgaink még mindig nem a he- lyi lapokban kapnak nyilvánosságot” — kezdte „Rehabilitáció — új sebekkel?” cí- mű cikkét Anderle Ádám tanszékvezető egyetem docens, a JATE pártbizottságának titkára. „Tisztatáj — tiszta táj?” címmel, amolyan előhanggal közöltük január 16-i, hétfői lapszámunkban; azzal a szándékkal, hogy — elismerjük — megkésve bár, de mégiscsak kapjon nyilvánosságot a helyi lapban is ez a sokunk szerint nemcsak he- lyi, hanem jóval tágabb körben figyelemre érdemes „dolog”, mármint a Tisztatáj-ügy. Amelyben — megintcsak sokan — a várakozás álláspontján voltunk, mignem szerkesztőségünk volt a címzettje; kéré- sünkre az aláírók most rendelkezésünkre be a személyes véleményét tartalmazó írást. bocsátották — a névsorral együtt.

Amelyik tehát, mint ilyen, nem a szer- kesztőség vitaindítója; az viszont megítélé- sünk szerint való igaz, hogy vitára inger- lő; és mi vitát szeretnénk, amelyben ki- kristályosodhatnának alapvető, de a jelek szerint nem mindenkinek nyilvánvaló igaz- ságok.

Minthogy olvasóink nagyobb része, saj- nos, tájékozatlan az előzményekről, ezúttal az Anderle-cikkben is idézett, 54 aláírással levelet közöljük. Azért csak most, mert a dokumentum mindeddig nem állt rendelkezésünkre, érthető indokok alapján, nem szerkesztőségünk volt a címzettje; kéré- sünkre az aláírók most rendelkezésünkre be a személyes véleményét tartalmazó írást. bocsátották — a névsorral együtt.

A levél

Az MSZMP Csongrád me- gyei értekezletének

Tisztelt pártértekezlet!

Alulírottak azzal a javas- lattal fordulunk a pártérte- kezlethez, hogy vizsgálja föl- lül a Tisztatáj folyóiratról 1986-ban hozott döntéseket, támogassa a Tisztatáj régi szerkesztőinek rehabilitálá- sát, és a szerkesztésbe való visszahelyezését.

Közismert, hogy a Tisza- táj korábbi szerkesztői ellen majd húsz évig a nacionaliz- mus vádjával megalapozat- lan támadások folytak, és nem egy helyi, megyei hatá- rozatban ezt a vádat le is írták. Valójában a Tisztatáj a környező országok magyar- ságának s az ottani nem ma- gyar irodalomnak egyaránt szószólója és fóruma volt, s ezzel éppenséggel interna- cionalista szerepet játszott: a népek közti barátságot szolgálta cseh, szlovák, ro- mán, szerb, finn, lengyel összeállításával.

Ismeretes, hogy 1986-ban egy mondvascsinált ügygel teljesen jogtalanul, az ér- vényben levő sajtótörvénye- ket is megszegve leváltották a Tisztatáj szerkesztőit. A szerkesztők által „elkövetett bűn”, amint később kide- rült, nem volt bűn, és az ér- te járó büntetés egész szelle- mi életünk igazságérzetét mélyen sértette; ám hiába volt minden tiltakozás. A szerkesztők megalázó levál- tása megtörtént, s ennek nyomán fájó úr támadt a magyar szellemi életben. Az egyetemes magyarság el- vesztette azt a fórumát, amelyben hazai és külföldi magyar egyszerre szólhatott; a régió és különösen a vá- ros elvesztett egy nagy kul- turális rangú, eleven sugár- zású orgánusmot.

A Tisztatáj szerepét egyet- len ma működő folyóirat sem képes betölteni, legke- vésbé az írók által kiközösi- tett, a korábbival csak név- ben azonos szegedi folyóirat!

Az 1986 óta kibontakozott reformfolyamat, a nyíltság és megújítás szelleme egé- szen más megvilágításban látatja a Tisztatáj-ügyet. Nem tagadható, hogy mind a hazai irodalmi, szellemi fejlődés, mind pedig a kül- földi magyarság sorsában bekövetkezett változások a Tisztatáj törekvéseit igazol- ták. Nyilvánvaló, hogy a ma- gyarság sorskérdéseit fölvál- laló Tisztatájra a magyar szellemi életnek égetően nagy szüksége van napja- inkban.

Úgy véljük, hogy az a kul- túrpolitikai intézkedés, amely a Tisztatáj szerkesztő- it — Vörös Lászlót, Annus Józsefet, Olasz Sándort — leváltotta, a reform elleni támadás egyik látványos megjelenési formája volt, s így méltányos a kérésünk: a szerkesztőket rehabilitálni kell, vissza kell helyezni őket tisztségükbe, egyszers- mind bírálatban kell része- sülniük azoknak, akik ebben az ügyben rendkívül negatív szerepet játszottak.

Följegyzésünket a pártér- tekezlet, illetve az általa megválasztott új megyei pártvezetés elé terjesztjük, és kérjük: támogassák, to- vábbá az országos fórumo- kon is ismertessék a benne foglaltakat.

1988. október 6.

Az aláírók

Greza Ferenc (tanszékve- zető egyetemi tanár, főszér- kesztő, Hódmezővásárhely); Ötvös Péter (egyetemi do- cens, Szeged); Simai Mihály (író, szerkesztő, Szeged); Baka István (író, szerkesztő, Szeged); Illia Mihály (egye- temi docens, az írószövetség elnökségének tagja, Szeged); Raffay Ernő (egyetemi ad- junktus, Szeged); Csala Ká- roly (grafikusművész, Sze- ged); Tildy Katalin (grafi- kusművész, Szeged); Széles Klára (irodalomtörténész, Budapest); Zentai Mária (egyetemi adjunktus, Sze- ged); Cserjés Katalin (egye- temi adjunktus, Hódmezővá- sárhely); Dombi József (tu- dományos munkatárs, MTA, Szeged); Árpás Károly (gim- náziumi tanár, Szeged); Fe- jér Csaba (festőművész, Hódmezővásárhely); Szo- boszlai Zolt (a Juss felelős szerkesztője, Hódmezővásár- hely); Földesi Ferenc (gim- náziumi igazgató, Hódmező- vásárhely); Baricz Zsolt (gimnáziumi tanár, Szeged); Cseuz Imre (főorvos, Hód- mezővásárhely); Vas István (főorvos, Hódmezővásár- hely); Fodor József (festő- művész, Hódmezővásár- hely); Kovács Imre (fisko- lai tanársegéd, Hódmezővá- sárhely); Imre Mihály (egyetemi adjunktus, Hód- mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiáter, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök, Szeged); Pataki Ferenc (fes- tőművész, Szeged); Pölös Endre (grafikusművész, Sze- ged); Hajdu Géza (könyvtá- ros, Szeged); Fejér Dénes (a mezővásárhely); Imréné Barta Edit (gimnáziumi ta- nár, Hódmezővásárhely); Krékits József (főiskolai ta- nár, Hódmezővásárhely); Greza Ferenc Dezső (pszi- chiatér, Szeged); Mózsai Sza- bolcsné (biológus, Buda- pest); Mózsai Szabolcs (tudo- mányos főmunkatárs, Buda- pest); Szalay Ferenc (festő- művész, Hódmezővásárhely); Almási István (könyvtár- igazgató, Hódmezővásár- hely); Bíró Zoltán (főiskolai docens, Szeged); Ordasi Pé- ter (főiskolai adjunktus, Szeged); Bárdi Sándor (főis- kolai docens, Szeged); Ko- vács Zoltán (főiskolai do- cens, Szeged); Trogmayer Ottó (régész, Szeged); Szűcs Árpád (festőművész, Sze- ged); Szigeti Lajos Sándor (egyetemi docens, Szeged); Odorics Ferenc (egyetemi ta- nársegéd, Szeged); Füzi László (szerkesztő, Kecse- méti); Kovács István (tanár, Budapest); Görömbei And- rás (egyetemi docens, Deb- recen); Zalán Tibor (író, Budapest); Dobozi Eszter (író, Kecskemét); Balog Jó- zsef (újságíró, Szeged); Sző- rényi László (egyetemi do- cens, Szeged); Gregor József (operaénekes, Szeged); Gre- gorné Takács Mária (orvos, Szeged); Dobcsányi Ferenc (főiskolai docens, Szeged); Babecz György (mérnök,